

Un proiect coordonat de

ONLUS

**l'Albero
della Vita**

LA VOCE
DEI BAMBINI

Finanțat prin Programul Drepturi,
Egalitate și Cetățenie
(2014-2020) al Uniunii Europene

Carta UE pentru consolidarea protecției femeilor și fetelor din centrele de recepție pentru solicitanții de azil împotriva violenței de gen

Parteneri

Croce Rossa Italiana

British Red Cross

France

France Terre
d'Asile

Italy

Fondazione ISMU

Romania

Asociația
Alternative Sociale

Swedish Red Cross

Sweden

Svenska
Röda Korset

INDEX

1. INTRODUCERE	p.3
2. DEFINIȚII	p.3
3. SCOPUL CARTEI	p.4
4. PRINCIPII GENERALE	p.4
5. STRUCTURĂ	p.4
NIVELUL INDIVIDUAL ȘI AL RELAȚIILOR	p.5
NIVELUL COMUNITAR	p.6
NIVELUL SOCIETAL	p.6
REALIZAREA CARTEI	p.7

1 | INTRODUCERE

Safe Women in Migration (SWIM) este un proiect finanțat de Comisia Europeană și implementat de Fondazione L'Albero della Vita, Crucea Roșie Britanică, Suedeză, Italiană, France Terre D'Asile, Asociația Alternative Sociale și Fondazione ISMU, care are ca scop consolidarea protecției împotriva violenței de gen pentru femei și fete solicitante de azil sau refugiate în Europa, prin:

1. Dezvoltarea capacității profesioniștilor de a identifica și a combate violența de gen.
2. Creșterea conștientizării cu privire la dreptul la asistență, justiție și protecție în rândul fetelor și femeilor.
3. Contribuția la crearea unui cadru european de referință pentru protecția femeilor și fetelor împotriva violenței de gen.

Cele trei obiective ale proiectului au fost stabilite prin raportare la cadrul european de referință pentru protecția femeilor și fetelor împotriva violenței de gen, respectiv:

- Convenția Consiliului Europei cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și împotriva violenței domestice, 2011 (Istanbul);
- Directiva 2011/99/EU cu privire la ordinul European de protecție;
- Directiva 2012/29/EU cu privire la victimele infracțiunilor;
- Directive 2013/33/EU de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională;
- Resolution 2159 (2017) privind protecția femeilor și fetelor refugiate împotriva violenței de gen.

2 | DEFINITII

Potrivit Convenției de la Istanbul „gen” înseamnă rolurile construite social, comportamentele și atributele pe care o societate le consideră ca fiind potrivite pentru femei și bărbați. Violența de gen împotriva femeilor, potrivit articolului 3 al Convenției este violența care este direcționată împotriva unei femei pentru că este femeie sau care afectează femeile disproporționat¹. Această definiție include și fetele care nu au împlinit vârsta de 18 ani.

Femeile și fetele, de toate vârstele și de toate proveniențele, sunt cele mai afectate de violența pe bază de gen. Aceasta poate fi fizică, sexuală și/sau psihologică și economică, și include:

- violența în relații apropiate;
- urmărirea și hărțuirea;
- violența sexuală (inclusiv violul, agresiunea sexuală, urmărirea sau hărțuirea);
- sclavia și prostituția forțată;
- practicile dăunătoare, cum ar fi căsătoriile forțate, mutilarea genitală feminină (FGM) și așa-zisele „crime în numele onoarei”;
- traficul de persoane
- cyber-violența și hărțuirea prin utilizarea noilor tehnologii.

Violența de gen este un subiect sensibil. Supraviețuitoarele au sentimente de rușine, teamă și stigmă. Ele ezită adesea să raporteze abuzul autorităților, în special atunci când are loc în familie sau când percepția este că abuzatorul nu va fi pedepsit. În contextul unei situații de urgență cum este migrația,

¹ Convenția Consiliului Europei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeii și a violenței domestice: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168046031c>

² International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Unseen, unheard: Gender-based violence in disasters p 29-30

uneori persoanele pot prioritiza unele nevoi, cum ar fi supraviețuirea sau asigurarea accesului la nevoi de bază și pot să considere altele ca fiind mai puțin importante, cum ar fi raportarea sau solicitarea asistenței pentru VBG².

Toate genurile pot deveni victime ale violenței de gen, dar în cadrul parteneriatului SWIM ne-am concentrat pe consolidarea protecției pentru femeile și fetele migrante în Europa. Această Cartă subliniază însă faptul că bărbații și băieții sunt agenți ai schimbării extrem de importanți în eforturile de prevenire a VBG³.

Victimă/Supraviețuitor - termenii “victimă” și “supraviețuitor” pot fi utilizați alternativ. “Victimă” este un termen utilizat adesea în domeniul juridic și medical. “Supraviețuitor” este un termen preferat în asistența psihologică și socială și sugerează reziliență. Fiecare persoană ar trebui să fie liberă să decidă cum ar dori să fie numită, inclusiv să poată alege să nu fie utilizat nici unul din cei doi termeni.

3 | SCOPUL CARTEI

Carta își propune să fie un instrument de advocacy pentru promovarea protecției femeilor și fetelor din centrele de recepție pentru solicitanții de azil din Europa. Este destinată reprezentanților instituțiilor publice al statelor membre ale UE responsabile pentru primirea solicitanților de azil:

- Factori de decizie politică;
- Servicii sociale;
- Furnizori de servicii de cazare;
- Furnizori de servicii de sănătate;
- Instituții de aplicare a legii și justiție penală;
- Sistemele de gestionare a migrației;
- Organizații nonguvernamentale care oferă servicii pentru persoane afectate de violența de gen.

4 | PRINCIPII GENERALE

1. Femeile și fetele sunt ele însele agenți ai schimbării și participarea lor trebuie să fie centrală în designul și implementarea serviciilor.
2. Măsurile de protecție a drepturilor victimelor/supraviețuitorilor vor fi asigurate fără discriminare pe motiv de sex, gen, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, origine națională sau socială, asociere cu o minoritate națională, proprietăți, loc de naștere, orientare sexuală, identitate de gen, vârstă, stare de sănătate, dizabilitate, statut marital, de migrant sau refugiat, sau alt statut⁴.

5 | STRUCTURĂ

Structura Cartei este bazată pe modelul cadrului ecologic al OMS⁵ și este adaptat de către echipa proiectului SWIM pentru a fi utilizat în contextul sistemelor de recepție pentru solicitanții de azil.

Nivelul individual și al relațiilor: intervenția directă pentru rezolvarea nevoilor, asigurarea drepturilor victimelor/supraviețuitorilor și facilitarea recuperării indivizilor și a grupurilor care au trecut prin experiența violenței. Acest nivel include palierul relațiilor cu prietenii de familie, parteneri intimi, și egali.

³<https://www.unfpa.org/publications/managing-gender-based-violence-programmes-emergencies>

⁴Article 4 Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence

⁵<https://www.who.int/violenceprevention/approach/ecology/en/>

Nivelul comunitar: Instituțiile formale și informale și structurile sociale în care trăiesc și lucrează victimele/supraviețuitorii, inclusiv unitățile de îngrijire medicală; structurile de poliție și de securitate; grupurile de egali; unitățile de primire și cazare.

Nivelul societal: normele culturale și sociale despre rolurile de gen; atitudinile referitoare la copii, femei și bărbați; cadrul legal și politic care guvernează comportamentele; atitudinile referitoare la violență ca mijloc de rezolvare a conflictelor. Sistemele și strategiile create pentru a proteja, asista și monitoriza încălcarea drepturilor. Aceste lucruri sunt realizate prin aplicarea legilor și instrumentelor internaționale, UE și naționale și prin legi care protejează drepturile omului, și în particular drepturile femeilor⁶.

NIVELUL INDIVIDUAL ȘI AL RELATIILOR

Intervențiile pentru asigurarea nevoilor individuale trebuie să urmărească o **abordare centrată pe supraviețuitor** a siguranței, confidențialității, respectului și nondiscriminării.

Principiul siguranței

Siguranța victimelor/supraviețuitorilor și a familiei acestora trebuie asigurată în orice moment. Păstrarea victimelor/supraviețuitorilor în siguranță trebuie să fie prioritatea supremă. Supraviețuitorii VBG sunt supuși unui risc major de violență continuă (de ex. violență domestică), omucidere sau suicid, precum și de discriminare și izolare socială. Specialiștii vor trebui să evalueze riscurile cu privire la siguranță și să minimizeze riscurile pentru victimă/supraviețuitor și membrii familiei restrânse.

Principiul confidențialității

Păstrarea confidențialității presupune ca informația despre victime/supraviețuitori să nu fie dezvăluită altora fără consimțământul informat al victimei/supraviețuitorului, inclusiv dezvăluirea către personalul medical, alte ONG-uri, colegi, membri ai familiei, mass-media, etc. fără consimțământ. Există unele excepții de la această regulă care se referă la siguranța absolută a supraviețuitorului și/sau a familiei sale restrânse. Confidențialitatea este de o importanță supremă în toate privințele asistenței.

Principiul respectului

Respectul înseamnă să vezi victima/supraviețuitorul ca actor principal în situația sa. Dorințele, drepturile, și demnitatea trebuie respectate mereu. Rolul specialiștilor este acela de a facilita recuperarea și de a oferi resursele necesare rezolvării problemelor. Victimele/supraviețuitorii ar trebui prin urmare să dețină controlul procesului iar dorințele lor ar trebui să determine acțiunile întreprinse.

Principiul non-discriminării

Victimele/supraviețuitorii violenței trebuie să primească un tratament egal și corect, indiferent de vârstă, rasă, religie, naționalitate, etnie, orientare sexuală sau orice alte caracteristici.

1. Femeile și fetele migrante trebuie să primească informațiile necesare cu privire la drepturile lor în UE. Organizați activități de conștientizare pentru femei, fete, bărbați și băieți. În cadrul activităților trebuie oferite informații cu privire la drepturile și responsabilitățile generale, inclusiv referitoare la drepturile sexuale și reproductive.
2. Facilitați obținerea sprijinului independent din partea unui jurist specializat care să poată să coordoneze serviciile, inclusiv cele referitoare la proceduri legale și la accesul la justiție.
3. Oferiți servicii de suport psihologic în tranzit și la sosire.

⁶ Managing gender-based violence Programmes in emergencies e-learning companion guide, UNFPA

NIVELUL COMUNITAR

1. Implementați o metodă standardizată de colectare a datelor.
2. Implementați politici proprii de protecție, inclusiv mecanisme interne de prevenire a exploatării sexuale și de raportare a abuzului.
3. Asigurați-vă că unitățile de primire sunt sigure pentru femei, sunt gândite pentru a asigura respectarea diversității și diferitele nevoi determinate de violența de gen.
4. Formați practicienii și voluntarii care lucrează în sistemul de recepție, profesioniștii din poliție, din sistemul de justiție penală, serviciile sociale și sistemul de sănătate etc. cu privire la:
 - Impactul și indicatorii violenței de gen;
 - Riscurile specifice pe care le înfruntă femeile și fetele migrante;
 - Barierele în calea dezvoltării abuzului și a accesului la justiție pentru victimele VBG;
 - Abordarea centrată pe victimă/supraviețuitor.
5. Realizați o hartă a serviciilor pentru victime/supraviețuitori potrivit nevoilor lor și creați mecanisme de referire sigure⁷ prin parteneriate formale și informale cu servicii externe, incluzând:
 - serviciile de îngrijire fizică, a sănătății sexuale și reproductive;
 - servicii de asistență psihosocială și de sănătate mentală;
 - consiliere juridică;
 - acces la justiție și acces la resurse financiare și materiale.
6. Facilitați accesul la mediatori culturali și interpreți formați pe tema VGB.

NIVELUL SOCIETAL

1. Oferiți informații publicului general cu privire la egalitatea de gen, drepturile și sănătatea reproductivă și la impactul violenței de gen.
2. Oferiți informații/formare angajatorilor, agențiilor guvernamentale și actorilor privați.
3. Stabiliți mecanisme de monitorizare și control pentru asigurarea standardelor de protecție a persoanelor din centrele de primire a solicitanților de azil (Directive 2013/33/EU).
4. Creați forumuri inter-agenții la nivel național și european pentru diseminarea informațiilor; promovați și revizuiți implementarea standardelor minime.
5. Desfășurați campanii de sensibilizare pentru promovarea egalității de gen, a normelor de protecție și a atitudinilor protective.
6. Finanțați furnizarea de servicii independente de asistență din partea unui jurist specializat care să poată să coordoneze serviciile, inclusiv cele referitoare la proceduri legale și la accesul la justiție.

⁶ IASC, Inter-Agency Referral Form and Guidance Note, 2017, p3.

REALIZAREA CARTEI

Partenerii proiectului SWIM au format un grup de lucru dedicat realizării acestei Carte, cu implicarea mai multor organizații ale societății civile, care și-au adus contribuția în cadrul unui workshop dedicat. În data de 6 Noiembrie 2019 a fost organizată o masă rotundă pentru facilitarea implicării actorilor relevanți în designul participativ al Cartei. Între participanții la eveniment s-au numărat: Mr Pierfrancesco Majorino (Membru al Parlamentului European), Reprezentanți ai Comisiei Europene Representatives (DG Justice and Consumers – Gender Equality Unit; DG Home Affairs – Asylum Unit), UN Women, PICUM, EPIM Programul European pentru Integrare și Migrație, Biroul European al Crucii Roșii, END FGM European Network, FEANTSA, Eurochild, GAMS Belgium, Women's Lobby, European Network of Migrant Women, Medecins du Monde Belgium.

Această publicație a fost finanțată de Programul Uniunii Europene Drepturi, Egalitate și Cetățenie (2014-2020).

Continutul acestei publicații reprezintă doar punctul de vedere al autorilor și este responsabilitatea acestora. Comisia Europeană nu acceptă nici o responsabilitate pentru modul în care este utilizată informația prezentată în lucrare.